

Újkori magyar történelem (1790-1849)

NBB_TR184K3

A vizsgára való felkészülést segítő anyag

A kollokviumi jegy megszerzésének feltétele az órán elhangzottak, valamint a Gergely András-féle tankönyv¹ megfelelő részeinek ismerete: A Habsburg Birodalom és Magyarország 1848 előtt, A bomló feudalizmus gazdasága, A rendi társadalom utolsó évtizedei fejezetek, valamint az 1848-as forradalomra vonatkozó rész. Az órai anyag elsajátítását — azoknak, akik bokros teendőik miatt nem lehetnek jelen — ajánlott irodalommal segítem. Lásd alább.

A vizsga szóban történik, a Neptunban megtalálható időpontokban. A tételeket konkrétumokra (évszám, fogalom, topográfiai adat, személy, törvénycikk stb.) támaszkodva kérem kifejteni! A témakörök a következők:

1. Magyarország és a Habsburg Birodalom kapcsolata
2. Demográfiai tendenciák és egészségügyi viszonyok a 19. első felének Magyarországon
3. Magyarország etnikai viszonyai, ennek alakító tényezői a 19. század első felében
4. A rendi országgyűlések működési mechanizmusa
5. Az 1790/1791. évi országgyűlés
6. A reformkori országgyűlések
7. A nemesség differenciált világa a 19. század első felében
8. Paraszti társadalom a 19. század első felében
9. Városi jogállású és jellegű települések a 19. század első felében

¹ Magyarország története a 19. században. Szerk. Gergely András. Bp., é.n. (több kiadás)

10. Magyarország a Habsburg Birodalom gazdasági rendszerében

11. A magyar mezőgazdaság és a gyárpar kezdetei a 19. század első felében

13. Közlekedés és infrastruktúra

14. Az áprilisi törvények elemző bemutatása

15. Magyarország közjogi helyzetének alakulása a szabadságharc alatt

16. A szabadságharc katonai története

A felkészülést segítő egyéb irodalom:

- Cartographia Történelmi világtlasz. Budapest, 2001. (A továbbiakban: TA) 53. [Európa a XVIII. század végén], 60. [Európa a napóleoni háborúk korában (1796–1815)], 61. [Európa a Szent Szövetség korában (1815–1849)] [Magyarország nemzetiségei (XVIII. század vége)]
- Habsburg Lexikon. Szerk. Brigitte Hamann. Budapest, 1990. [kapcsolódó személyek, családfa]
- Gonda Imre – Niederhauser Emil: A Habsburgok. Egy európai jelenség. Budapest, é.n.
- Fábri Anna: Hétköznapi élet Széchenyi István korában. Budapest, 2009.
- Katus László: A demográfiai átmenet kérdései Magyarországon a 19. században. Történelmi Szemle, 1980/2. 270–286.
- Krász Lilla: „A mesterség szolgálatában”. Felvilágosodás és „orvosi tudományok” a 18. századi Magyarországon. Századok, 2005. 1065–1090.
- Balogh Margit-Gergely Jenő: Állam, egyházak, vallásgyakorlás Magyarországon, 1790–2005. (Dokumentumok) I. 1790–1944. Budapest, 2005.
- Gyurgyák János: A zsidókérdés Magyarországon. Budapest, 2001.
- Ács Zoltán: Nemzetiségek a történelmi Magyarországon. Budapest, 1986.
- Magyar alkotmánytörténet. Szerk. Mezey Barna. Budapest, 2002.
- Pálmány Béla: A reformkori magyar országgyűlések történeti almanachja 1825–1848. 1. kötet. Budapest, 2011. 11–55.
- Tóth István György: Karddal szerzett és piacon vett armálisok: a végváriak útjai a nemességbe a 18. század elején. In: A végvár és a végváriak sorsa, 1699–1723. Szerk. Petercsák Tivadar-Pető Ernő. Eger, 1991.
- Fónagy Zoltán: A nemesi birtokviszonyok az úrbérrendezés korában. Adattár I. Budapest, 2013.
- Ballabás Dániel: A magyar nemesség társadalmi tagolódása (16–20. század). In: Genealógia 2. Szerk. Kollega Tarsoly István et al. Budapest, 2013. 7–32.
- Bácskai Vera: Városok Magyarországon az iparosodás előtt. Budapest, 2002.

- Gyáni Gábor: Rendi polgárság, régi-új polgárság, pest-budai polgárok. In: História mezején. A 19. század emlékezete. Tanulmányok Pajkossy Gábor tiszteletére. Szerk. Völgyesi Orsolya-Deák Ágnes. Szeged, 2011. 35-43.
- Orosz István: A jobbágyvilág megszűnése Magyarországon. Debrecen, 2010.
- Kaposi Zoltán: Magyarország gazdaságtörténete 1700–2000. Budapest-Pécs, 2002.
- Fónagy Zoltán: Adóztatás 1848 előtt és után. Rubicon, 2012/6.
- Majdán János: A „vasszekér” diadala. A magyarországi vasútépítés 1914-ig. Budapest, 1987.
- Deák István: A törvényes forradalom. Kossuth Lajos és a magyarok 1848–49-ben. Budapest, 1994.